

Els propietaris amb títol de la vila de Riudoms a la segona meitat del segle XVIII

Josep Maria Santamaria

Abans de començar hem de dir que tota aquesta sèrie d'articles sobre el segle XVIII que darrerament anem publicant, i que tenim l'intenció de continuar, sols volen ésser una petita aportació a la realitat econòmica i social del Riudoms de la segona meitat del segle XVIII. Es tracta doncs, únicament d'obrir unes portes a un món tan desconegut a nivell local, i a la vegada de tanta importància en el seu desenvolupament econòmic. No es tracta d'una aportació prou important com per a treure unes conclusions del tot vàlides. Caldria, i això és el que estem fent, un estudi més profund al llarg del segle, perquè poguéssim donar unes respostes força representatives de la realitat (1).

Avui, esbrinarem un xic més el cadastre de 1763. En propers mesos anirem desgranant diferents aspectes d'aquest cadastre, la qual cosa, ens demostrarà de manera pràctica la importància de dita font documental. El cadastre és la font fiscal més important que tenim per estudiar el segle XVIII. Ara bé, com a conseqüència d'ésser una font fiscal hem de tindre en compte les seves ocultacions, errors, etc.; per tant el cadastre no ens expressa totalment la realitat, sols ens hi apropa. Malgrat això, hem de considerar que des de la seva implantació una sèrie de reglamentacions varen actuar sobre aquesta font per fer-la cada vegada més real. Una de les reglamentacions més importants és la donada per Don Antonio de Sartine, l'any 1735, essent aleshores intendent del Principat; en tenim una còpia a l'Arxiu de la Casa de la Vila.

Aquestes innovacions o noves reglamentacions anaven destinades a impedir cada cop més les possibles ocultacions, fraus o errors que es produïen.

Després d'aquesta llarga introducció, anem a parlar en les presents línies dels que tenien algun títol que vivien o tenien terres a la nostra vila.

Les persones amb títol gairebé sempre estaven compreses entre les riques del poble: recordem que el poder econòmic comportava poder social.

Els habitants a Riudoms que tenien títols eren:

1. Na Teresa Figueras (2)
2. En Josep Pujalt
3. En Josep de Toda
4. En Josep Borràs
5. En Joan Fiville
6. Doctor Josep Fort

Els dividirem en dos grups. En el primer inclourem les famílies Figueras, Toda i Fiville. Són tres de les famílies més representatives a nivell econòmic i social al llarg de tot el segle; per tant deixem el comentari per a un proper article. Es fa més difícil l'estudi si mencionem les tres restants, és a dir les famílies Pujalt, Borràs i Fort, ja que a part que la seva situació econòmica és més feble, cap dels tres supera els 800 sous a l'hora de la seva contribució cadastral i no els trobem sempre en els tres cadastres que hem consultat; per tant és més difícil seguir la seva evolució (3).

Malgrat aquesta llacuna, podem dir que Josep Borràs ha perdut poder econòmic si comparem la seva contribució de 1755 i la de 1763. Així, mentre en el cadastre de 1755 el valor de la seva contribució superava les 19 lliures, en el de 1763 era de 12 lliures, 12 sous i 8 diners.

El mateix succeeix a Josep Pujalt pel que fa als cadastres de 1763 i de 1772; mentre en el primer pagava 38 lliures, 10 sous i 8 diners en

70. D. Vinyols.	{	"16" Soca f	3	"5.9	} 61298
		"8" Sarcob	1	"3.9	
		"8" Sarcob	2	"2.11	
		"22" hexm		"3	

Dr. Joan Biny

87. C. Mombau	{	"16" Soca tota sra	1	"16"	} 116184
		"16" Soca f	1	"16"	
		"1" " Soca sra	2	"18"	
		"1" "24" Soca dit	3	"1"	
		"1" " Oliveras	2	"7"	

Joan Biny

95. Alicaria	{	"16" Soca f	3	"5.9	} 16154
		"1" " Soca f	3	"18"	
		"16" Soca f	2	"12"	
1618. Bruga	{	"24" Soca	3	"13.6	} 1614
		"16" Sarcob	1	"7.6	
		"14" hexm		"2	
					<u>26169</u>

el de 1772 la seva contribució era de 35 lliures, 7 sous i 9 diners. Malgrat tot, i com podem veure, la pèrdua ha sigut en ambdós casos poc important. El contrari succeeix pel que fa a Josep Fort ja que el seu poder econòmic és superior l'any 1772 al 1763. En el primer era de 15 lliures, 12 sous i en el segon de 7 lliures, 15 sous i 9 diners.

Pel que respecta als que tenien terres en el nostre terme, però no vivien a Riudoms, els propietaris titulats eren:

1. Doctor Francesc Ferran, de Reus
2. Doctor Adrian, de Reus (4)
3. En Francesc Mestre, de Reus
4. En Francesc Folch, de Vinyols
5. En Gabriel Borràs, de Montbrí
6. Doctor Francesc Blay, de Montbrí.

La quota cadastral més alta corresponia a En Francesc Folch, de Vinyols, el qual pagava 19 lliures, 6 sous i 3 diners.

J. M. S.

- (1) Les primeres aportacions del nostre estudi, es van presentar juntament amb les d'altres companys i sota la direcció del doctor Lluís J. Navarro, l'any 1981 en el II Col·loqui d'Història Econòmica d'Espanya i en el Col·loqui Francoespanyol d'Història Agrària, ambdós celebrats a Madrid; i darrerament unes noves dades es van presentar al congrés que tingué lloc a l'octubre passat a Bordeus sobre el desenvolupament del conreu de la vinya. Les tres comunicacions resten de moment inèdites. Pel que fa a les dades que fan referència a Riudoms, en els col·loquis de Madrid es refereixen al cadastre de 1724 i en el de Bordeus, al cadastre de 1755.
- (2) L'ordre de col·locació segueix simplement l'ordre d'aparició en el cadastre.
- (3) És evident que es pot haver produït algun canvi de propietari, és a dir que els béns haguessin passat de pares a fills; malgrat això, en el cadastre de 1772 i en l'apartat de veïns del poble no trobem cap cognom que sigui Borràs, per tant tot fa creure que han desaparegut com a veïns de la vila.
- (4) Tal com apareix en el cadastre.

ELECTRO CIURET

Sant Bonifaci, 28 - Tel. 85 01 27 - Riudoms

Electricitat Fontaneria

Electrodomèstics

Rentadores

Renta-vaixelles

Frigorífics

Cuines

Escalfadors

Ràdio

T.V. Color

Objectes regal

Videocassettes

servei
tècnic
propi.

i ara propera
obertura del...

